

Głos Wągrowiecki

PRZEDPŁATA

wynosi kwartalnie 2,64 zł, miesięcznie 0,88 zł z odnośnikiem do domu 0,95 zł miesięcznie.

ADMINISTRACJA: Wągrowiec, Rynek nr. 14.

OGŁOSZENIA

przyjmuje się za opłatą 6 gr od wiersza m/m 1-linowego, od wiersza reklamowego 12 gr.

Telefon nr. 226.

Wychodzi co środę i sobotę.

Nr. 62.

Wągrowiec, sobota dnia 11 sierpnia 1928.

Rok III.

Sytuacja w Jugosławii

Strzały, które padły kilka tygodni temu w serbskiej skupstynie z rewolweru pośła Radicza, od których zginęli dwaj posłowie chorwaccy, a sam przywódca opozycji chorwackiej Stefan Radicz został ciężko ranny, oświetliły jaskrawo rozłam i tarcia wewnętrzne, jakie panują w zjednoczonej po wojnie Jugosławii, zwłaszcza między Serbami i Chorwatami. Dzisiaj nadeszła wiadomość o śmierci Stefana Radicza. Jest rzeczą jasną, że śmierć ta może wydatnić i tak już napięte stosunki wewnętrzne w Jugosławii. Miarą tego napięcia jest fakt, że zaledwie kilka dni temu, w nocy z soboty na niedzielę, publicysta serbski z Białogrodu Ristowicz, którego organ krótko przed zamachem w skupstynie groził Stefanowi Radiczowi śmiercią, zastrzelony został w Zagrzebiu przez chorwackiego ślusarza kolejowego.

Tarcia wewnętrzne wynikają, jak się zdaje, głównie na tle bardzo wyraźnej polityki centralistycznej Białogrodu. Nie ulega wątpliwości, że osłabiają one silnie pozycję Jugosławii. Mimo tego samego języka, proces zjednoczenia postępuje bardzo powoli, a właściwie stosunki dzisiaj przedstawiają się gorzej niż za czasów, kiedy Chorwaci odrywali się od znienawidzonych Węgier, ażeby połączyć się z bratnim królestwem serbskim. Nie tłumaczy tych tarć wyłącznie różnice religijne — Serbowie są prawosławni, Chorwaci katolicy. Grają tu widocznie rolę również jeszcze różnice kultury i brak poczucia wspólności historycznej, które zawsze wywiera silny wpływ jednocy.

W tych warunkach trzeba było bardzo ostrożnej i zręcznej polityki, ażeby przyłączeniu się obydwu części przeprowadzić gładko zjednoczenie, a nie doprowadzić naodwrot do zaognienia. Nastąpiło niestety to ostatnie. Należy zaś stwierdzić, że przeciwności występują nie tylko na tle polityki wewnętrznej, ale również w dziedzinie polityki zagranicznej, jak to się zwłaszcza wydatniło w odniesieniu do układów w Nettuno.

W Białogrodzie w ostatnim czasie zrobiono pewne posunięcia, mające na celu zaszachowanie opozycji chorwackiej, nie pojawiającej się, jak wiadomo, od czasu zamachu w skupstynie. Mianowicie prezydentem ministrów mianowany został ks. Koroszec, katolik, przedstawiciel Słoweńców. W ten sposób Białogród stara się zademonstrować, że nie tylko element serbski bierze udział w rządach. Oświadczenie nowego prezydenta w skupstynie podkreślało zamiar rządu zaprowadzenia pokoju w kraju, z drugiej strony jednak zapowiedziało bezwzględne wystąpienie przeciwko próbom zamieszek.

Ze śmiercią Stefana Radicza ubywa opozycji jeden z jej głównych przywódców. Jednakże warunki, w jakich ta śmierć następuje, mogą wywołać poważniejsze przesilenie. Nowe zjednoczone królestwo Jugosławii będzie musiało zdać egzamin z pytania, czy prądy dośrodkowe i zjednoczeniowe są dość silne, ażeby zwyciężyć i wykazać przejściowy charakter dzisiejszego kryzysu.

Nieszczęśliwy wypadek w Tatrach

Zakopane, 9. 8. Dziś około godz. 2 po południu na zboczach Wołoszyna od strony Doliny Waksmundzkiej zdarzył się nieszczęśliwy wypadek.

Wśród mgły wchodziła na Wołoszyn wycieczka złożona z 3 osób: członka zarządu głównego Związku Strzeleckiego w Warszawie pułk. Minkowskiego, kleryka seminarjum duchownego w Warszawie Stanisława Ulatowskiego oraz ucznia gimnazjum im. Stefana Batorego, skauta Bujalskiego. Turyści mimo mgły postanowili wejść na szczyt Wołoszyna. Podczas wchodzenia prowadzący wycieczkę pułk. Minkowski poślizgnął się na mokrej skale, i spadł kilkanaście metrów po stromym zboczach, łamiąc rękę, raniąc się dotkliwie w głowę i odnosząc kilka poważnych obrażeń na całym ciele.

Towarzysze pułkownika telefonicznie zawezwali pogotowie ratunkowe.

Przed podpisaniem paktu Kellogga

Paryż, 9. 8. Mimo bliskiego już terminu podpisania paktu Kellogga, co ma nastąpić już w dniu 17 sierpnia, istnieją w dalszym ciągu wątpliwości, czy projektowany zjazd ministrów spraw zagranicznych państw sygnatariuszy paktu nastąpi w szczególności zaś, czy przybędzie sekretarz stanu Kellogg oraz ministrowie Chamberlain i Stresemann. Choroba Chamberlaina, który otrzymał dwumiesięczny urlop, czyni mało prawdopodobnym przybycie dla podpisania paktu ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji. Z drugiej strony mimo likwidacji zajęcia o wydanie Francji, skazanych przez sądy okupacyjne przestępców, Niemcy, wznowili grę, zmierzającą do uzyskania dalszych koncesyj politycznych,

wzamiem za udział w podpisaniu paktu Kellogga. Jedną z jaskrawie hakatystycznych agencji prasowych Hugenberga lansuje informacje, według których dyplomacja niemiecka uzależnia podróż ministra Stresemanna do Paryża od możliwości poruszania z okazji paryskiego zjazdu ministrów sprawy okupacji Nadrenji. Francja odrzuca kategorycznie podobne próby i uważa za właściwsze junctim sprawy opróżnienia Nadrenji z zagnadaniem reparacji i długów międzysojuszniczych. W ostatniej chwili zaszła możliwość, że Stany Zjednoczone zastąpione będą nie przez Kellogga, lecz przez ambasadora Stanów Zjednoczonych w Paryżu.

Po locie atlantyckim

Oporto, 9. 8. Dokładne badanie przeprowadzone nad stanem samolotu lotników polskich pozwala żywić nadzieję, że aparat da się naprawić. Samolot ucierpiał niewiele z powodu upadku, natomiast został uszkodzony przez stalowe kable w czasie akcji ratowniczej. Znaczna jednakże

część aparatu została nietknięta. Motor da się naprawić. Samolot będzie odesłany do Paryża na statku przez Hawre.

Oporto, 9. 8. Lotnicy polscy odjechać mają dziś popołudniowym expresem.

Ćwiczenia marynarki niemieckiej

Berlin, 10. 8. Prezydent Hindenburg powrócił z ćwiczeń marynarki niemieckiej. Stery zblizone do kierownictwa Reichswehry określają dotychczasowy wynik ćwiczeń jako znakomity. Są to pierwsze ćwiczenia na wielką skalę od czasu wojny światowej.

Prezydent Hindenburg spędził cały dzień

wczorajszy na pokładzie pancernika „Schleswig-Holstein“, przypatrując się strzelaniu ćwiczebnemu okrętów „Schlesien“ i „Elsass“, które strzelały na krótki i daleki dystans. Następnie obserwował ćwiczenia torpedowców a wieczorem nocne strzelanie dwu małych krążowników „Amazone“ i „Nymph“.

Wzmacnianie wpływów żydostwa w Polsce

Warszawa, 9. 8. Od dłuższego czasu bawi w Polsce delegacja federacji żydów polskich w Ameryce, która przybyła, aby wszcząć akcję w celu polepszenia sytuacji finansowej żydów, mieszkających w Polsce. Delegat federacji p. Tykel, przyjęty przez zastępcę wicepremiera p. min. Moraczewskiego, przedstawił program prac, prosząc o poparcie. Minister oświadczył, że rząd polski z zainteresowaniem śledzi poczy-

niania federacji i w miarę możliwości poprze pozytywne kroki akcji delegatów.

Warszawa, 9. 8. Wczoraj w Radomiu zastrzelono przodownika policji państw. Bachnera. Bachnerowi przypadł w udziale dyżur na zebraniu Związku Rzemieślników żydowskich. Gdy Bachner wszedł do sieni domu Związku, oddano doń zniecka cztery strzały z rewolweru, które go uśmierciły.

Znów antypolskie wystąpienie „Izwestij“, na skutek intryg niemieckich

Moskwa, 9. 8. Urzędowe „Izwestja“ zamieszczają w doniesieniach z Berlina sfabrykowaną przez którąś z agencji Hugenberga wiadomość, jakoby rząd polski za pomocą placówki paryskiej i rzymskiej próbował przedstawić rządowi Francji i Włoch konieczność kolektywnego demarche z protestem przeciwko wystąpieniu Bucharina, oraz niektórym innym wystąpieniom na szóstym kongresie kominternu. „Wiadomość“ ta daje oczywiście asumpt „Izwestjom“ do nowego ataku antypolskiego i wyprowadzenia daleko idących wniosków co do organizacji przez Polskę wielkiego bloku antysowieckiego. Wystąpienie „Izwestji“ ujawnia raz jeszcze antypolski charakter ostatniej kampanji prasowej, inspirowanej przez Kreml i nie cofającej się przed wykorzy-

stywaniem jawnie kłamliwych i pozbawionych jakichkolwiek podstaw prawdopodobieństwa wiadomości hakatystycznych agencji berlińskich dla nowej serii obelżywych ataków przeciw rządowi polskiemu.

Berlin, 9. 8. Moskiewskie „Izwestja“ zamieszczają artykuł na temat niedopuszczenia Sowietów do rokowań o pakt Kellogga. Mówi się o imperjalistycznej dyplomacji, która obawia się czystej (!?) w intencjach inicjatywy sowieckiej. Dziennik stwierdza, że niedopuszczenie Sowietów do rokowań o pakt Kellogga było już z góry uplanowane. Nawet protest rządu polskiego w sprawie mowy Bucharina spowodowany był tym planem.

Wykrycie zbrojnego zamachu na Litwie

Wilno, 9. 8. Z Litwy donoszą, że wśród korpusu oficerskiego garnizonu Jeziorty wykryto tajną organizację, która miała na celu przygotowanie zbrojnego zamachu na rząd Waldemarasa. Organizacja pozostawała w kontakcie z litewską partją socjal-demokratów.

Aresztowano kilku młodych oficerów i jednego majora.

Były policjant — szpiegiem bolszewickim

Warszawa, 10. 8. W Skalacie aresztowano Rudolfa Perkacza, b. funkcjonariusza policji polskiej, który w r. 1923 wyjechał do Rosji i po przebyciu szkoły szpiegowskiej został komisarzem nadgranicznym.

Perkacz przebywał w Polsce pod zmienionym nazwiskiem, został jednak poznany przez jednego ze swych byłych kolegów i aresztowany.

Zjazd obwodowy Tow. Powstańców i Wojaków w Wągrowcu odbędzie się w (Dniu Żołnierza) 15 sierpnia rb.

Raid lotniczy Małej Ententy i Polski

Warszawa, 8. 8. Od wczesnego rana zaczęły przybywać na lotnisko warszawskie samoloty, biorące udział w raidzie lotniczym Małej Ententy i Polski.

Wszystkie samoloty, które wystartowały z pośredniego etapu w Krakowie, szczęśliwie przybyły do Warszawy oprócz samolotu czeskiego „Smolik XVI“, pilotowanego przez pułk. Skalę, który z powodu braku smarów zmuszony był do lądowania pod Szydłowcami. Z pomocą pułkownikowi Skali wyleciał z lotniska warszawskiego samolot polski, wiozący mechanika czeskiego. Po uzupełnieniu zapasu smarów pułk. Skala wystartował do Warszawy.

Pierwszy przyleciał do Warszawy o godzinie 8,07 samolot czeski „Smolik XVI“ z kapitanem Kallą. Następnie przybył również czeski samolot „Aero XXX“, pilotowany przez Novaka, trzeci samolot polski „R VIII Lublin“ z majorem Makowskim, czwarty — jugosłowiański „Breguet XV“ z kapitanem Sendermeyerem, piąty — również jugosłowiański „Potez XXV“, pilotowany przez Grabisznika. Ogółem przyleciało 21 samolotów.

Wszystkie samoloty po uzupełnieniu zapasów benzyny wystartowały do Lwowa. Pierwszy o godz. 9,09 wystartował kapitan Kalla. Ostatni samolot wystartował z Warszawy o 10,55. Następnym etapem raidu będzie przestrzeń Lwów—Jassy i Jassy—Bukareszt, gdzie lotnicy przenocują.

Jedynym samolotem, który nie uzupełniał zapasów w Warszawie i, zatrzymawszy się tylko na 7 minut, natychmiast w dalszą drogę wystartował był polski „Potez XXV“, pilotowany przez pilota Stachonia.

Kontrolę na lotnisku pełnił komisarz sportowy raidu w Warszawie, major Laguna.

Lwów, 8. 8. Z pośród samolotów, biorących udział w raidzie lotniczym, pierwszy przybył tu o 10,40 samolot czeski „Smolik XVI“ z kapitanem Kallą; w 3 minuty później przybył na

„Potezie XXV“ major Stachon. Następnie przylecieli mjr. Makowski na „R. VIII Lublin“ i aparat jugosłowiański „Potez XXV“, pilotowany przez Grabisznika.

Bukareszt, 8. 8. Przybyły tu samoloty, biorące udział w raidzie Małej Ententy i Polski. Pierwszy przybył samolot czeskosłowacki nr. 23, drugi polski nr. 14, trzeci polski nr. 5, czwarty rumuński nr. 13.

Lwów, 9. 8. W raidzie samolotowym Małej Ententy i Polski zrezygnował z lotu w Pradze por. Wirko, Polak, jadący na samolocie konstrukcji „Zaleski X“, zeszloroczny zwycięzca w raidzie. Zrezygnował on z powodu defektu w samolocie. Na linii Kraków—Warszawa pozostał z dotychczas niewyjaśnionych powodów lotnik czeskosłowacki na maszynie typu „S 16“.

Przesyłanie filmów przez radio

Pittsburg, 9. 8. Po raz pierwszy w dziejach kinematografii dokonano prób przekazywania obrazów filmowych za pomocą radja na odległość 2 mil. Próby odbywały się w obecności poważnych przedstawicieli nauki, laboratorjów, telewizji i towarzystwa elektrycznego Westing House.

Z urzędu stanu cywilnego

Zapowiedzie: malarz Stefan Wleczyk z panną Franciszką Karolczakówną; nauczyciel Kazimierz Nowaczyk z panną Heleną Sowińską.

Urodzenia: handlarz Walenty Cieciora w m. córka; robotnik Józef Rosół z Nowego syn; robotnik Jan Twardowski z Łęgowa syn; kolejarz Władysław Grzesiak w m. syn.

Zgony: rolnik Stanisław Wyrwa z Przysieczyna 31 lat; Józefa Kubiszówna z Rgielska 3 lata; kierownik Elektr. Miejskiej Antoni Krajkowski w m. 51 lat; Jadwiga Mataczyńska w m. 10 m.

Notowania giełdy

Bank polski płać dnia 9 sierpnia 1928 r.

Dolary amerykańskie	8,84—8,85
Dolary kanadyjskie	8,833
Funty angielskie	43,117
Franki szwajcarskie	170,973
Franki francuskie	34,711
Franki belgijskie	123,554
Liry włoskie	46,463
Marki niemieckie	211,760
Guldeny gdańskie	172,428
Guldeny holenderskie	356,368
Korony czeskie	26,314
Szylingi austriackie	125,267

Notowania giełdy płodów

Rolniczych w Poznaniu z dnia 8 sierpnia 1928 r.	
Cena za 100 kg	od zł—do zł
Żyto	37,50—39,00
Pszenica	49,00—51,00
Owies	35,00—36,50
Mąka żytnia 65% z wł. stan.	00,00—58,50
Mąka żytnia 70% z wł. stan.	00,00—56,50
Mąka pszenna 65% z wł. „	69,00—73,00
Jęczmień browarowy	37,50—39,50
Otręby żytnie	31,00—32,00
Otręby pszenne	26,50—27,50
Lubin niebieski	25,00—26,00
Lubin żółty	26,00—27,00

Czyś już spełnił swój obowiązek na zjazd obwodowy powstańców?

Podziękowanie.

Za liczne dowody współczucia i udział w pogrzebie męża mego ś. p.

Antoniego Krajkowskiego

składam Wielebn. księdzu Staszakowi, księdzu profesorowi Trzybińskiemu, jak i Szan. Magistratowi i jego funkcjonariuszom, personelowi Elektrowni Miejskiej, Tow. gimn. Sokół, Bractwu Strzeleckiemu, Przemysłowcom, Ochotniczej Straży Pożarnej, Szan. Obywatelstwu oraz wszystkim krewnym i znajomym staropolskie

„Bóg zapłać“!

Wiktorja Krajkowska.

Kastrator ogierów

z długoletnią praktyką zagranicą i w kraju.
Specjalność: kastrowanie netrów - ogierów.
Za kastrowanie daję wszelkie gwarancje.
Ceny: od 1—2 lat 15 zł, od 2—4 lat 20 zł,
od 4 lat i t. d. 25 zł.

Michał Sziva - Wągrowiec

Janowiecka 68. Telefon 238.

GŁUCHOTA ULECZALNA!

Fenomenalny wynalazek „Eufonja“ zademonstrowany specjalistom. — Sami się w domu wyleczyście z zrytępionego słuchu, szumu i cieknięcia z uszów. — Liczne podziękowania. Puczająca broszurę wysła bezpłatnie 93 na żądanie „EUFONJA“, Liszki koło Krakowa.

Uczeń biurowy

może się natychmiast zgłosić. Zgłoszenia piśmienne do administracji Głosu Wągr.

Dom

w śródmieściu ze składem, 7 pokoi, wjazd, ogródek, światło elektr., woda i kanalizacja, stajnie od 1. 9. wolny, korzystnie do sprzed. lub wydzierżawienia. Bliższych wiadomości udzieli Lenartowski, Wągrowiec. 95

DACHÓWKI

poleca po cenach najniższych
Kuchowicz i Ska
Fabryka dachówek
Wągrowiec, ul. Kcyńska 51
46 telefon 74.

Popierajcie przemysł polski!

Drukarnia

Introligatornia

wykonuje wszelkie druki dla urzędów, szkół, towarzystw, p. p. kupców i osób prywatnych szybko, gustownie i po nader niskich cenach. Na żądanie służę wzorami. — — —

Oprawę książek — powieściowych, szkolnych i do nabożeństwa, oraz naklejanie map i planów na płótno lub papier wykonuje spiesznie i po cenach wszystkim dostępnym

WOJCIECH KUBANEK

Rynek 14 WĄGROWIEC Tel. 226

Wydawnictwo „GŁOSU WĄGROWIECKIEGO“.

Szan. Obywatelstwu miasta Wągrowca i okolicy donoszę uprzejmie, iż z dniem 1 sierpnia br. przeniosłem mój

skład bławatów
z ulicy Klasztornej, do nowowbudowanego domu
w Rynku nr. 18

(obok p. Haławskiego), w którym nabyć można

wszelką manufakturę
i towary krótkie
po bardzo korzystnych cenach

Szanowną Klientelę proszę nadal o łaskawe poparcie.

Z poważaniem

Feliks Nowakowski.

Zwiedzenie interesu bez przymusu kupna.

Okr. Wystawa Przem.-Roln.

pod protektoratem

Pana Wojewody Poznańskiego Dunin-Borkowskiego

odbędzie się

w Rogoźnie Wlkp. w tygodniu od

16. 9. do 23. 9. 28

Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela biuro 66

Komitetu Wystawy przy Magistracie w Rogoźnie Wlkp. — telefon nr. 78.

Pośrednictwo.

Polecam do kupna i sprzedaży majątki, kamienice i wszelkie realności, również dzierżawy. Przyjmuję wszelkie zlecenia.

ADAMSKI, WĄGROWIEC

biuro: ulica Kolejowa 43. 19